

Izbija vsak dan razen sobot, nedelj
in praznikov.
Issued daily except Saturdays,
Sundays and Holidays

PROSVE TA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravniški prostori:
2857 South Lawndale Ave.

Office of Publication:
2857 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXXVIII

Cena lista je \$8.00

Entered as second-class matter January 16, 1933, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO 23, ILL., ČETRTEK, 26. DECEMBRA (DEC. 26), 1946

Subscription \$8.00 Yearly

ŠTEV.—NUMBER 250

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

CIO zahteva milijone dolarjev od kompanij

Tožbe vložene pri sodiščih. Ameriška trgovska zbornica začela kampanjo za revizijo mezdournega zakona

Detroit, Mich., 24. dec. — Kongres industrijskih organizacij je storil nadaljnje korake v svoji kampanji za plačo od portala do portala z vložitvijo tožb pri sodiščih, da dobi milijone dolarjev od avtnih, jeklarskih in oljnih kompanij.

Tožbe za vsoto pol milijarde dolarjev so bile že vložene. Odvetniki unij CIO so napovedali, da bo vsota eventualno dosegla šest milijard dolarjev. Unija združenih avtnih delavcev zahteva od Ford Motor Co. \$270,000,000.

Odvetnik Edward Lamb, ki je uspešno zagovarjal neko kompanijo v Mount Clemensu, Mich., proti kateri je bila vložena tožba, je izrekel svariilo pred sodnimi akcijami. Federalni distriktni sodnik Frank A. Picard je označil tožbe za histerijo in napovedal, da jih sodišča ne bodo upoštevala.

Unija avtnih delavcev zahteva od korporacije General Motors in Briggs Co. \$20,000,000, jeklarska unija pa \$660,000 od treh kompanij v Detroitu.

Unija oljnih delavcev CIO zahteva \$2,000,000 od Cleveland White Bronze Co. in \$818,060 Lufkin Rule Co., Saginaw, Mich.

Unija International Mine, Mill & Smelter Workers zahteva \$4,000,000 kot plačo in odškodnino od American Radiator and Standard Sanitary Corp., Litchfield, Ill., za 455 delavcev.

Tožba je bila vložena proti korporaciji v Springfieldu. Unija trdi, da je korporacija zahtevala, da morajo biti delavci v tovarni eno uro pred začetkom dela.

Neodvisna unija, katere člani so uposleni v tovarnah Western

Senatorji nastopili proti CIO

Obsodili so kampanjo za zvišanje plače

Washington, D. C., 24. dec. — Trije republikanski senatorji so nastopili proti Kongresu industrijskih organizacij, ki se je odločil za kampanjo, da izvojuje zvišanje plače za 25 odstotkov. Izjavili so, da bodo delavci in delodavci na boljšem, če se znižajo cene in poveča produkcija.

Senatorji so Taft iz Ohia, Ball iz Minnesote in Smith iz New Jerseyja. Odločno so zavrnili trditve in teorijo, da se plače lahko zvišajo brez zvišanja cen.

Avtor teorije je ekonom Robert Nathan. V svojem poročilu, katerega je objavil CIO, je poudaril, da industrije, ki delajo ogromne profite, lahko absorbirajo zvišanje plače brez zvišanja cen.

Senatorji so izjavili, "da je Nathanova teorija zavajalna. Ako katera industrija grmadi profite, naj se prične akcija za znižanje cen. Koristi naj bi bilo deležno ljudstvo na splošno, ne samo organizirani delavci."

Senatorji so naznanili, da bodo potisnili v ospredje vprašanje revizije Wagnerjevega in drugih delavskih zakonov, ko se bo novi kongres sestel v svojem zasedanju v januarju. Ball je za odpravo zaprte delavnice, za prisilno arbitražo in omejitve pravice kolektivnega pogajanja. Taft bo najbrže postal načelnik senatskega odseka za delavske zadeve.

Nemška stranka podžiga sovraštvo

Amerika in Anglija ovirata pohod demokracije

Berlin, 24. dec. — Nemška stranka socialne enotnosti, ki ima zaslombo pri ruskih avtoritetah, podžiga sovraštvo proti Ameriki in Veliki Britaniji. V svojem glasilu objavlja napade na obe državi.

Glasilu je nedavno objavilo članek s trditvijo, da je druga svetovna vojna demonstrirala razliko med Sovjetsko unijo in kapitalističnimi državami. Članom stranke je svetovala diskuzije o važnih vprašanjih. Ta so:

Zakaj je Rusija za politično in industrijsko enotnost Nemčije. Zakaj sta Velika Britanija in Amerika proti enotnosti?

Zakaj je Rusija za intervencijo v Španiji in strmoglavljenje režima diktatorja Franca. Proti intervenciji sta Amerika in Velika Britanija.

Zakaj se Velika Britanija upira zahtevi glede odpoklica svojih čet iz Grčije. Zakaj Amerika še vedno drži svoje čete na Kitajskem in podpira vladno generalisima Kaišeka? Zakaj Amerika in Velika Britanija vodita opozicijo proti pogajanju med Rusijo in Turčijo glede skupne kontrole Dardanelske ožine? Zakaj zapadne sile podpirajo Italijo v konfliktu z Jugoslavijo?

Glasilu stranke socialne enotnosti odgovarja na ta vprašanja. Trdi med drugim, da Amerika in Velika Britanija vodita opozicijo, ker hočeta ovirati pohod progresivne demokracije na svet. Bojita se miroljubnih ljudstev pod vodstvom Sovjetske unije, kar sta že večkrat demonstrirali. Velika Britanija se zanaša na Ameriko v prizadevanjih za ohranitev svojega imperija, ki je že omajen. Iz tega razloga se upira zahtevam ljudi v svojih kolonijah, ki so se naveličali britske nadvlade in izkoriščanja.

Italijanski urednik obsojen v zapor

Rim, 24. dec. — Ruggero Macari, urednik dveh protiklerikalnih tednikov, je bil spoznan na obravnavi pred sodiščem za krivde blatenja državne vere in obsojen na dve leti zapore. Državna vera v Italiji je katoliška. Vatikan je prej izobčil Macarija zaradi napadov na katoliško vero.

in bolničarke. Pomoč prebivalcem je zagotovil tudi glavni stan ameriške okupacijske armade.

ZADEVA RUDARSKE UNJE PRED FEDERALNIM SODIŠČEM

Washington, D. C., 24. dec. — Federalno vrhovno sodišče je raztegnilo obseg vladne akcije proti rudarski uniji UMWA in Johnu Lewisu, predsedniku unije. V zadevo je vključilo vprašanje legalnosti preliminarne injunkcije, katero je izdal proti uniji in Lewisu federalni distriktni sodnik T. Alan Goldsborough 4. decembra.

Injunkcija je prepovedala uniji in Lewisu preklic pogodbe s federalno vlado, ki je bila sklenjena v delavskih sporih.

Zaslišanje o prizivu rudarske unije in njenega predsednika se bo začelo pred vrhovnim sodiščem 14. januarja. Po zaključku zaslišanja bo vrhovno sodišče podalo svojo razsodbo.

Argentina deportirala 13 nacistov

Buenos Aires, Argentina, 24. dec. — Zunanji minister Juan Bramuglia je naznanil deportacijo 13 nacistov. Vsi so na krovu argentinskega parnika "Pampa", ki je odplul proti Hamburgu, Nemčija.

SOVJETSKA LI-STA OBSODILA INTRIGE V IRANU

Agenti britskih oljnih kompanij podžigajo konflikt

ZATIRANJE DEMOKRATIČNIH GRUP

Moskva, 24. dec. — Dva ruska lista sta obdružila "zunanje kroge" in reakcijo, da skušajo podžgati nov oborožen konflikt v Iranu, kjer so bogata oljna polja.

Pravda, glasilo komunistične stranke, je objavila poročilo iz Teherana, da se je pojavilo gibanje, čigar cilj je zlom levičarske stranke v provinci Azerbaidžan. Ta provinca meji na Rusijo. Zadnjo pomlad je razglasila avtonomijo.

Trud, glasilo sovjetskih strokovnih unij, trdi, da agenti britskih oljnih kompanij podžigajo konflikt in da so za razkosanje Irana. Dežela je postala pozorišče intrig na predvečer volitev. Agenti so se zvezali z reakcijo v Iranu v zatiranju demokratičnih grup.

Članek v Trudu, katerega je spisal A. Aleksandrov, pravi, da sedanji dogodki v Iranu so le člen v verigi provokacij agentov britskih oljnih kompanij, ki imajo tesne zveze z reakcijo v deželi. Članek omenja, da se je veliko število britskih vojakov pred nekaj tedni izkrcalo v Basru, iraški luki, ki je oddaljena 37 milj od iranske province Kuhzistan.

Po izkrcanju britskih čet se je začelo gibanje, da se provinca Kuhzistan odcepi od Irana in pridruži Iraku. Agenti britskih kompanij kujajo zarote tudi v drugih provincinah.

Poročilo ruske časniške agencije Tass iz Teherana pravi, da je bilo 40 oseb ubitih in 170 ranjenih v Kuhzistanu v zvezi z zatiranjem demokratičnih organizacij. Avtoritete so zaprle urade delavskih unij in odredile aretacije voditeljev.

"Vse te akcije," pravi Aleksandrov, "so delo agentov britskih oljnih kompanij. Kampanja za razkosanje Irana se nadaljuje."

Odbor ADF bo obiskal Argentino

Washington, D. C., 24. dec. — William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je imenoval poseben odbor petih članov, ki bo odpotoval v Argentino, kjer bo študiral delavski ekonomski in politični položaj. Povabilo ADF, naj pošlje odbor v Argentino, je prišlo od argentinske vlade. Slično povabilo je bilo dostavljeno Kongresu industrijskih organizacij, ki pa se ni odzval. Člani odbora ADF so Arnold S. Zander, Lee W. Minton, Israel H. Goldberg, Miguel Carriga in Senafino Romualdi. V Argentino bodo odpotovali prihodnji mesec.

Kolizija vlakov v Južni Dakoti

Waubay, S. D., 24. dec. — Najmanj 20 oseb je bilo ranjenih, ko je tovorni vlak treščil v potniški vlak železnice Milwaukee Railroad. Enajst ranjenec je bilo odpeljanih v bolnišnico Peabody, Webster, N. D. Potniški vlak je bil na poti v Chicago.

Ameriški parnik odplul iz luke

Sovjetske avtoritete izdale ultimatum

Washington, D. C., 24. dec. — Državni department skuša dobiti vse informacije glede ultimata sovjetskih vojaških avtoritet, ki je bil dostavljen kapitanu ameriškega parnika z zahtevom, da mora zapustiti Dairen, mandžursko luko, v 20 minutah. Ultimatum je vključeval grožnjo, da bo moral kapitan prevzeti odgovornost za posledice, če bi se upiral.

Besednik državnega departmenta je dejal, da čaka na poročilo o incidentu od H. M. Benninghova, ameriškega generalnega konzula v Dairenu. Ameriški parnik je odplul iz luke po izdanih ultimatu.

Ruske čete so zasedle Dairen po kapitulaciji japonske armade v Mandžuriji. V smislu pogodbe, katero je Rusija sklenila s Kitajsko lanske leto, je Dairen svobodna luka pod kitajsko administracijo, toda dejansko je še vedno pod rusko vojaško kontrolo.

Mornarični department še ni komentiral incidenta. Izjavil je le, da se je parnik ustavil v Dairenu na svoji poti v Tsingtao, ameriško mornariško bazo ob obrežju severne Kitajske.

Laboriti proti krajšemu delovniku

Izjema velja le za rudarje

London, 24. dec. — Delavska stranka se je izrekla proti skrajšanju delovnega tedna na 40 ur. Njeno stališče je bilo pojasnjeno po privatni seji članov pododseka za smernice, ki je privesek eksekutivnega odbora stranke.

Člani pododseka so zaključili, da je treba vzdrževati še nadalje delovni teden 44 in 48 ur. Pododsek, katerega tvori 14 delavskih voditeljev, je naznanil, da bo vodil opozicijo proti skrajšanju delovnega tedna na 40 ur. Osem izmed teh reprezentira unije, šest pa politično krilo delavske stranke.

Pričakuje se, da bodo člani eksekutivnega odbora delavske stranke odobrili zaključek pododseka. V januarju bo zaključek predložen splošnemu svetu strokovnih unij in zadrug.

Izjema velja za rudarje, ki so uposleni v premogovnikih. Dobili so zagotovilo, da bo delovni teden skrajšan na 40 ur prihodnjo pomlad. V premogovnikih je uposlenih čez 600,000 rudarjev.

UBEŽNIKI BODO MORDA DOBILI ZAVETJE V JUŽNI AMERIKI

Buenos Aires, Argentina, 24. dec. — Diskuzije o vprašanju, ali naj čez milijon ubežnikov, ki so v britski in ameriški okupacijski coni v Nemčiji, dobi zavetje v Argentini, Urugvaj in Paragvaju, so v teku med vladami teh držav in odborom za ubežnike v Berlinu.

Vlade teh treh latinskih republik so se v načelu sporazumele glede rešitve problema ubežnikov. Zdaj študirajo načrte o sredstvih in načinu preselitve.

V britski in ameriški okupacijski coni se nahaja okrog 200,000 židov, in 800,000 Poljakov, Jugoslovancev, Litvincov in Estoncev, ki se nečesto vrniti v države, iz katerih so pobegnili. Ubežniki so v taboriščih v obeh okupacijskih conah, katere vzdržujejo vojaške avtoritete. Ko so avtoritete skušale pred nekaj tedni poslati poljske ubežnike

Indija naj se dvigne proti Veliki Britaniji

Vodja socialističnega bloka v kongresni stranki napovedal revoluto. Glasovanje o neodvisnosti Indije odloženo

New Delhi, Indija, 24. dec. — Najbolj žgočo obsodbo Velike Britanije v sedanji politični krizi je izrekel v Benaresu Jai P. Narain, vodja socialističnega bloka v vseindijski kongresni stranki. Izrekel se je za odprto revoluto proti britskim avtoritetam in napovedal, da bo izbruhnila čez nekaj mesecev.

Narain je orisal tudi program revolte in izjavil, da se bo indijsko ljudstvo dvignilo, ako ne bo britska delavska vlada odobrila ustave, katero so sestavili člani indijske skupščine. Skupščina je pod kontrolo kongresne stranke.

Narain je bil več let v Ameri-

ki. Študiral je na državni univerzi v Ohio in nekaj mesecev je delal v čikaških klavnicah. Zaradi svojih aktivnosti v prilog neodvisnosti Indije je bil večkrat aretiran in v ječah je prebil mnogo let.

"Ko bo prišel čas za revoluto, bodo morali prve korake podvzeti predsedniki provinčnih vlad," je dejal Narain. "Odradili naj bi takoj aretacije proti indijskim uradnikom. Ako bomo začeli z delom takoj, bomo pripravljeni za revoluto, ko bo dan signal. Okupirani bo treba vse vladne urade in ustanoviti ljudske administracije. Vse Veliki Britaniji naklonjene uradnike moramo pognati iz Indije."

Nekateri bodo rekli, da je naloga težka. To je zmotno. Jaz in drugi vemo in poznamo praznoto britske vlade. Ako bo revolucija zajela vso deželo, ne bo mogla britska vlada storiti ničesar. Revolucija mora biti spremljena z generalno stavko. Indijsko ljudstvo mora biti pripravljeno na žrtve v borbi za svobodo in neodvisnost."

Ustavna skupščina je odložila glasovanje o resoluciji glede neodvisnosti Indije. Avtor resolucije je Jawaharlal Nehru, podpredsednik medčasne vlade. Debat o resoluciji se bo nadaljevala in ni nobenega izgleda, da bo sprejeta pred novim letom.

Uradniki kompanije so izjavili, da bodo tovarne zaprte nedoločen čas. Več tisoč delavcev je bilo odslovljenih.

Zaradi pomanjkanja premoga so prizadete tudi jeklarska in druge industrije. Trgovinski minister je dejal, da ni nobenega izgleda, da se bo položaj izboljšal v bližnji bodočnosti.

Sloan udaril po delavskih unijah

Boston, Mas., 24. dec. — Alfred P. Sloan, načelnik odbora direktorjev korporacije General Motors, je v svojem govoru pred člani tukajšnje trgovske zbornice udrihal po delavskih unijah. Dejal je, da tvorijo monopol. Kongres bo moral odločiti, ali naj unije ostanejo še nadalje monopol ali ne. Unije kot monopol ogražajo ameriški sistem svobodnega podjetništva in ekonomije.

domov, so se uprli. Vojaki so jih morali s silo pognati v železniške vagonce.

Argentina skuša dobiti italijanske fašiste iz Abesinije. Potrebnovala bi jih pri gradnji cest in železniških prog. Poslala je komisijo v Evropo, da aranžira preselitev Italijanov.

Urugvaj ni industrijska država, vseeno pa je pripravljen dati zavetje ubežnikom. Paragvaj je bogata, toda nerazvita država. Obsega skoro sto tisoč kvadratnih milj in ima le milijon prebivalcev. Ubežnike bi lahko uposlila v gozdovih in pri čiščenju zemlje. Amerika, ki vodi politiko dobrega sosedstva, je dala paragvajski vladi posojila za gradnjo cest in električnih central.

V Paragvaju so poljske, ruske in jugoslovanske kolonije. Poročila trdijo, da so vse uspešne.

Ustavna skupščina je odložila glasovanje o resoluciji glede neodvisnosti Indije. Avtor resolucije je Jawaharlal Nehru, podpredsednik medčasne vlade. Debat o resoluciji se bo nadaljevala in ni nobenega izgleda, da bo sprejeta pred novim letom.

Uradniki kompanije so izjavili, da bodo tovarne zaprte nedoločen čas. Več tisoč delavcev je bilo odslovljenih.

Zaradi pomanjkanja premoga so prizadete tudi jeklarska in druge industrije. Trgovinski minister je dejal, da ni nobenega izgleda, da se bo položaj izboljšal v bližnji bodočnosti.

Uradniki kompanije so izjavili, da bodo tovarne zaprte nedoločen čas. Več tisoč delavcev je bilo odslovljenih.

Zaradi pomanjkanja premoga so prizadete tudi jeklarska in druge industrije. Trgovinski minister je dejal, da ni nobenega izgleda, da se bo položaj izboljšal v bližnji bodočnosti.

Ustavna skupščina je odložila glasovanje o resoluciji glede neodvisnosti Indije. Avtor resolucije je Jawaharlal Nehru, podpredsednik medčasne vlade. Debat o resoluciji se bo nadaljevala in ni nobenega izgleda, da bo sprejeta pred novim letom.

Uradniki kompanije so izjavili, da bodo tovarne zaprte nedoločen čas. Več tisoč delavcev je bilo odslovljenih.

Zaradi pomanjkanja premoga so prizadete tudi jeklarska in druge industrije. Trgovinski minister je dejal, da ni nobenega izgleda, da se bo položaj izboljšal v bližnji bodočnosti.

Resna situacija v francoski Indokini

Ljute bitke se nadaljujejo

Paris, 24. dec. — Leon Blum, vodja socialistične stranke in predsednik medčasne francoske vlade, je v svojem govoru pred skupščino priznal resnost situacije v Indokini in da bo vzelo dolgo časa za zdrobitev revolte domačinov proti francoski nadvladi.

Blum je informiral skupščino, da je general Jacques Lecrec odletel v Indokino. Dalje je naznanil, da je križarka Duquesne odplula iz Toulona proti Indokini s 600 vojaki. Na svoji poti se bo ustavila v Alžiru, Afriki, kjer bo vzela na svoj krov kontingente francoske tujske legije.

Blum je preprečil debato med člani skupščine z izjavo, da je njegova vlada zavzela odločno stališče. Naglasil je, da je dolžnost Francije zaščititi življenje njenih državljanov v Indokini in zdrobitev revolte. Ustaviti je treba prelivanje krvi domačinov in francoskih vojakov. Francija ima v Indokini oboroženo silo čez 20,000 vojakov.

V Parizu dospel poročila trdijo, da se ljute bitke med francoskimi četami in rebelnimi domačini v Indokini nadaljujejo. Pozorišče ljutih bitk je v severni Indokini. Poročila izražajo bojazen pred raztegnitvijo revolte na južne kraje Indokine.

Ameriški častnik izpuščen iz ječe

Frankfurt, Nemčija, 24. dec. — Donald Day, ameriški častnik in bivši dopisnik čikaške Tribune, je bil izpuščen iz ameriške vojaške ječe. Prijet in aretiran je bil po kapitulaciji Nemčije. V zadnjem letu vojne je bil v službi nacistov in je po radiu širil nacistično propagando. Day je znan kot strupen sovražnik Rusije.

Nedavno je bil obstreljen v neki trgovini neki ukrajinski delegat Združenih narodov. Saj ni nič hudega, je komentiralo ameriško časopisje. Kaj bi pisali, če bi bil ameriški diplomat obstreljen v Moskvi? Hearsti in Mc Cormick bi pozivali na vojno.

(Dospelo prepozno za objavo v uradni številki.—Ured.)
Michael B. Elsinck, tiskovnik

Vesti iz nove, prerojene Slovenije in Jugoslavije

Tedenski pregled iz Slovenije

(Od našega stalnega dopisnika F. A.)

F. A.

LJUBLJANA, koncem novembra, 1946.

NOVA VLADA SLOVENIJE

Predsednik vlade Miha Marinko je sestavil novo vladno ljudske republike Slovenije takole: Predsednik Miha Marinko, podpredsednik dr. Marjan Breclj, podpredsednik in minister za gradnje Ivan Maček, predsednik kontrolne komisije Vida Tomšič, predsednik načrtno-komisije Sergij Kraigher, minister za notranje zadeve Boris Kraigher, minister za pravosodje dr. Jože Pokorn, minister za prosveto prof. Lidija Sentjurač, minister za finance Zoran Polič, minister za industrijo Franc Leskošek, minister za trgovino in prekrbo Tone Fajfar, minister za kmetijstvo in gozdarstvo Janez Hribar, minister za delo Tomo Brejc, minister za ljudsko zdravje dr. Marjan Ahčin, minister za socialno skrbstvo dr. Anton Kržišnik. V vladi je bil izmenjen minister za prosveto. Novi minister je prof. Lidija Sentjuračeva. V svojem ekspozitu na zasedanju skupščine je podala načelne smernice naše ljudske prosvetne politike.

ZASEDANJE USTAVODAJNE SKUPŠČINE SLOVENIJE

Skupščina je sprejela soglasno zakon o prezidiju ustavodajne skupščine ter so bili izvoljeni v prezidij sledeči: predsednik Josip Vidmar, podpredsednik Kocbek Edvard in Kavčič Stane, tajnik Lubej Franc, člani Kardelj Edward, Kidrič Boris, Rus Jože, Zupančič Oton, Leskošek Franc, Hribar Janez, Marinko Miha, Breclj Marjan, Hribar Rudolf, Dolinšek Tone, Osepek Angelca, Avšič Jaka, Maček Ivan in Polič Zoran. **Nazadnje** je ostalo 1 mesto podpredsednika ter 3 mesta članstva Prezidija, ki jih bodo v najbližji bodočnosti zasedli predstavniki tistih Slovencev, ki so še danes onstran meje stare Jugoslavije. Na zasedanju je zastopano s posvetovalnim glasom tudi primorsko ljudstvo—delegacija Pokrajinskega narodno-osvobodilnega odbora na čelu s Francetom Bevkom.

Ustavodajna skupščina je izvolila pet stalnih odborov in sicer: ustavodajnega, odbor za gospodarski načrt in finance, mandarno-imunitetni odbor, administrativni odbor in odbor za prošnje in pritožbe. Na zasedanju je podal predsednik vlade obkrito poročilo o delu vlade. Poročilo so izpopolnili še posamezni ministri z natančnejšimi podatki. Tako je poročal minister za industrijo Franc Leskošek o uspehih naše industrije, kjer smo v mnogih panogah že presegli predvojno stanje. Največji so uspehi v elektrifikaciji, kjer je prekoračena mera za 33%. Sergij Kraigher, predsednik načrtno-komisije je govoril o načrtovanju ter o slovenskih posebnostih gospodarstva. Minister za finance je naglasil, da sloni slovenska finančna politika v okviru finančne politike vse Jugoslavije.

Minister za trgovino in prekrbo je poročal o uspehih prehrane prebivalstva. Minister za kmetijstvo je poudarjal važnost novih nalog slovenskega kmetijstva. O notranjem političnem položaju je referiral minister za notranje zadeve. O potrebah našega šolstva, ljudske prosvete in na bodoče naloge znanosti in umetnosti je opozarjal novi minister za prosveto prof. Lidija Sentjuračeva. Poročali so še predsednik Kontrolne komisije, poslanec Krmelj Maks o ljudskem združevanju ter poslanec Rudolf Janko o pridobitvah, ki jih je dosegel delavski razred v novi Sloveniji.

Prva Ustavodajna skupščina je pred zaključkom zasedanja sprejela resolucijo o potrditvi vsega dela SNO-a (slovenski narodni odbor) ter SNOS-a (Slo-

venski narodno osvobodilni svet). Skupščina je zasedala ob velikem zanimanju vsega slovenskega delovnega ljudstva. Tisk je prinašal izčrpana poročila o vladnem ekspozitu ter poteku zasedanja. Bil je organiziran tudi radijski prenos in na brez številnih študijskih krožkih so delavci-kmetje in delovna inteligenca debatirali o izvršenem delu ter o bodočih nalogah pri graditvi naše srečnejše bodočnosti.

VELIKA ZBOROVANJA TRŽAČANOV PROTI KAPITALISTIČNIM NABERAM INOZEMSTVA

Zadnji žalostni dogodki z ljudskim domom v Gorici in sežiganjem slovenskih knjig od strani anglo-ameriških vojakov so globoko odjeknili tudi v Trstu. Tržačani z velikim zanimanjem spremljajo tudi posvetovanja in odločanja sveta štirih v New Yorku, ki odločajo o njihovi usodi. V teh dneh so se ponovno vršila velika zborovanja delovnega ljudstva iz Trsta in okolice, na katerih so razpravljali o tržaškem statutu, o umiku anglo-ameriških okupacijskih čet iz tržaškega področja ter o vprašanjih, ki se tičejo rešitve tržaškega vprašanja.

Inozemski kapitalisti pritiskajo z vedno večjo silo na tukajšnje gospodarstvo ter nudijo posojila z redno nizkimi obrestmi, da bi tako onemogočili razvoj domačega gospodarstva, istočasno pa spravi pod svoj političen vpliv celokupno življenje tržaškega prebivalstva. Ljudstvo je pokazalo na zborovanjih, da se ne da preslepiti od reakcije, ki skuša onemogočiti neposredna pogajanja med Jugoslavijo in Italijo in ki se trudi, da bi odvrnila pozornost prebivalstva od njegovih življenjskih interesov. Delavci so se zlasti zavzeli za celovito unijo z Jugoslavijo, ki bi prinesla velike koristi delavcem z zagotovitvijo dela v pristaniščih, poleg tega pa bi carinska unija odstranila nevarnost, da bi bilo mesto odtrgano od svojega naravnega zaledja. Vsi na svoji koži občutijo posledice okupacije zavezniških čet, najbolj seveda delovno ljudstvo, ki je ostalo brez dela. Danes je po zadnjih poročilih že preko 30.000 delavcev in nameščencev brezposelnih.

Delovno ljudstvo ve, za koga se bori zapadna "demokracija". Tu niso zaščiteni neki posebni interesi Italijanov, niti ne Jugoslovancev, tu hoče imeti mednarodna reakcija svoje zatočišče, svoje oporišče, da bi kontrolirala mlado italijansko republiko na zapadu in vplivala ali grozila ljudskim demokratičnim na vzhodu, da bi ščitila svoje pohlepne in nenasitne kapitalistične interese svojih finančnih magnatov. Zato hočejo napraviti iz delovnega ljudstva v osrčju Evrope kolonialne kulije brez vsakršnih gospodarskih in političnih pravic. Zborovalci so bili enodušni v tem, da je treba

za obrambo pridobitev ljudstva in suverenost, gospodarske in politične neodvisnosti, postaviti proti reakcionarnim silam enoten demokratičen blok. "Ljudska demokracija je pogoj za ponovni dvig Trsta v interesu delovnega ljudstva!" je v svojem nedavnem proglasu povdarila Slovensko-italijanska protifašistična unija. "Uspeša zborovanja so ponoven dokaz vsemu svetu, da so Tržačani odločni braniti svoje pravice do kraja, zakaj Trst ne sme nikdar postati nova Malta ali Gibraltar!"

PONOVRNE MANIFESTACIJE ZA PRIKLJUČITEV ISTRE

Nad 12.000 ljudi je manifestiralo za priključitev slovenske Istre k Jugoslaviji na veličastnem shodu v Kopru, na Titovem trgu. Govorniki so razkrinkali vse krivice, ki jih hočejo večrajšni zavezniki znova povzročiti slovenskemu narodu. Zadnji dogodki v Gorici jasno govore, kaj bi svetovni imperialisti naredili iz slovenskega ljudstva, če bi se jim ga posrečilo zaslužiti. Manifestanti so izjavljali ponovno, da se bodo borili do dokončne priključitve k Jugoslaviji in ne bodo prenehali borbo, ki so jo začeli pred tremi leti ob splošni ljudski vstaji.

SLOVENSKI KOROTAN ZAHTEVA SVOBODO

Sredi novembra so prepeljali 84 trupel koroških borcev za svobodo, ki so padli na Svinji planini, v St. Rupert pri Velikem. Te žalne svečanosti se je udeležila velika množica ljudi in navzoči so bili tudi politični predstavniki Slovencev in drugih naprednih demokratičnih sil. Tajnik pokrajinskega odbora Osvobodilne fronte Prusnik je ponovil ob tej priliki slovesno prisego koroških Slovencev, da bodo nadaljevali boj za resnično demokracijo in se ne bodo nikdar izneverili idealom, za katere so toliko tovariši dali svoja življenja, to je za dokončno osvoboditev slovenske Koroške in njeno priključitev k Jugoslaviji ob sodelovanju z naprednimi silami Avstrije. Po govorih šefa sovjetske delegacije polkovnika Konvalova ter zastopnikov avstrijskih demokratičnih organizacij je bila manifestacija protifašističnega sodelovanja vseh naprednih sil na Koroškem zaključena.

Ljudsko gospodarstvo DVIG NAŠE INDUSTRIJE

Okupator nam je zapustil mnogo porušenih tovarn, poškodovanih zgradb in zanemarnih strojev. V času obnove so bila dovršena dela predilnice Hutter v Mariboru, tovarna avtomobilov v Mariboru, Štajersko-železo-industrijska tovarna v Zrečah, opekarna na Pragerskem, tovarna verig v Lescah, pivovarna v Laškem, plinarne v Mariboru, tovarna pohištva v Duplicah pri Kamniku, opekarna v Ormožu in mnogo drugih manjših industrijskih obratov. Na novo pa gradimo zračne sušilnice v Ormožu, stanovanjske stavbe v Zalcu, Celju, Jospodolu. V Mengšu se gradi nova tovarna glasbil, tovarna papirja na Količevem gradu nove delavnice in industrijski tir, celulozna tovarna v Vidmu gradi nova poslopja, tekstilna tovarna v Kranju (Inteks) gradi novo predilnico, prav tako kranjska in-

dustrija tekstilnega blaga (Jugobruna) gradi nova skladišča in obratne naprave, na Vrhniki se gradi nova tovarna usnja, v Spodnji Hudinji nastajajo novi tvorniški obrati, v Ljubljani grade železostrojno tovarno Litostraj, v Črnomlju tovarno marmelade, v Novem mestu tovarno za igrače in novo tekstilno tovarno, v Medvodah za vse vrste tesnil, v Ljubljani tovarno za utenzilije itd. itd.

Danes je proizvodnja naše industrije v skoro vseh panogah že dosegla predvojno stopnjo. Zaposlenost delavstva je tudi predvojno stanje. Naši delavci so pokazali veliko iznajdlivost. Veliko pomožnega materiala, ki so ga pred vojno dobavljale izključno inozemske tovarne, sedaj naši delavci izvršujejo doma. S tem je bila omogočena proizvodnja in državi prihranjenega več milijonov deviz. Proizvodnja je ponekod 10 ali tudi do 30% večja od predvojne, delavstvo pa je zaposleno za 5 do 20% višje kot pred vojno. Največji uspeh pa kaže elektrifikacija, kjer je bilo že 33% preseženo predvojno stanje. Da so bili doseženi ti uspehi, je zasluha naših strokovnih delavskih organizacij, ki so dvigale delovni polet svojih članov in vsovrhod krepile njihovo pobudo. Doberšen del pa so prispevale zlasti v pogledu materiala, strojev in surovin, tudi naše prijateljske države, posebno Sovjetska zveza, s katerimi smo sklenili ugodne trgovske pogodbe za izmenjavo blaga.

KMETIJSKI ZNANSTVENI ZAVOD SLOVENIJE USTANOVILJEN

Da bi izboljšali kmetijsko proizvodnjo in prevzeli pri obdelovanju zemlje vse tehnične smotnosti, dvignili po kakovosti in količini kmetijske pridelke, je vlada slovenske ljudske republike ustanovila z uredbo od 20. novembra Kmetijski znanstveni zavod Sloveniji. V ta zavod se bodo spojili: državni poizkusni postaji v Ljubljani, Sadjarski zavod v Mariboru, Zavod za vrtinarstvo v Celju in Zavod za mlekarstvo v Kranju. Kmetijski zavod bo imel 9 institutov, med njimi tudi institut za sadjarjo, živinorejo, vinarstvo, mlekarstvo in vrtinarstvo.

OBNOVITVENA DELA V MARIBORSKEM PODEŽELJU

Na področju mariborskega okrožja so bili maja meseca lani veliki boji. Naše čete so gonile hitlerjevsko sovražnika preko meje, ta pa je z vso besnostjo uničeval narodovo imetje, kjer koli je le mogel. Požigal in uničeval pa je fašistični okupator naselja in vasi tudi med okupacijo. Ob osvoboditvi je bilo na tem ozemlju porušenih preko 2000 kmečkih domov oziroma gospodarstev. Naša ljudska oblast je hitro priskočila z denarnimi sredstvi na pomoč in 840 kmetov se je združilo v obnovitvenih zadrugah, ki so skrbale za obnovitev naselij, popravila in za zgraditev novih hiš.

V ta namen so bile ustanovljene tudi 3 takozvane "tehnične baze" in sicer v Mariboru, Murski Soboti ter v Ormožu, ki so dajale 15 obnovitvenim zadrugam tehnične nasvete, načrte in navodila za organizacijo dela, poleg tega pa dobavljale gradbeni material. Organizirana je bila tudi prostovoljska pomoč od strani delavskih strokovnih organizacij ter mladine, ki

so pri obnovi podeželja prispevali preko 700.000 delovnih ur, ki predstavljajo vrednost preko deset milijonov dinarjev.

Z novembrom so tehnične baze zaključile svoje delo: rezultat je nadvse ugoden. Pri kreditu 7 in pol milijona dinarjev znaša vrednost obnovljenih kmečkih domov skoro 43 milijonov dinarjev in popolnoma obnovljenih je 1.108 kmečkih domov. Kmetje v novih domovih še z večjim veseljem prijemajo za delo in s tem prispevajo svoj delež k slovenski delovni skupnosti.

DOMAČA PROIZVODNJA BARV ZA TEKSTILNO BLAGO

Da pokrijemo potrebe glede barvil naše domače tekstilne industrije, ima ljudska oblast v načrtu, da zgradi v Hrastniku veliko tovarno tekstilnih barvil. Pred vojno smo uvozili letno preko 40 vagonov tekstilnih barvil iz Nemčije, Švice in Italije. Da prihranimo devize in da se osamosvojimo tudi na tem področju, izdelujejo naši strokovnjaki načrte za domačo proizvodnjo, kajti imamo vse osnove in predpogoje za domačo proizvodnjo preprostejših tekstilnih barvil, medtem ko bomo iz nekaterih cenejših uvoženih surovin izdelovali tudi komplicirana barvila.

Ljudsko združništvo VELIK DVIG Ljudskega ZDRUŽNIŠTVA

Z reorganizacijo vsega gospodarskega in socialnega življenja v novi Jugoslaviji je dobilo posebno združništvo velik gospodarski pomen. Ljudske zadruge so danes v resnici last ljudstva in tudi samo ljudstvu koristijo. Naše nabavljalne in prodajne zadruge so postale obremen z državnim gospodarskim sektorjem regulator cen in tržiča ter najodločnejši borcev proti črni borzi in spekulaciji. Na področju države imamo sedaj 13.089 zadrug, v stari Jugoslaviji je bilo 7879 zadrug. Združništvo se je v posameznih jugoslovanskih republikah razvijalo po osvoboditvi takole:

Slovenija 6,68% vseh zadrug, črna B 0,17% ali skupno slovensko ozemlje 6,85% od celotnega števila zadrug v državi. Srbija ima 41%, Hrvaška 32,27%, Bosna in Hercegovina 6,79%, Makodonija 7,54%, Črna gora 1,24%, avtonomna pokrajina Vojvodina 6,82%. Po panogah so nove ljudske zadruge razdeljene na 7971 nabavno-prodajnih konzumnih zadrug, 2962 produktivno predelovanih zadrug, 1561 kreditnih zadrug, 216 obnovitvenih zadrug ter 823 raznih zadrug.

Na teh temeljih gradimo močno in veliko združno organizacijo.

LASTNIKI HIŠ POD RENTNO KONTROLO

Dne 9. nov., ko je predsednik Truman ukinil še zadnje ostanke kontrole cen, izvemši kontrole nad cenami sladkorja, riža in najemnine, so se najemniki, posebno oni z zmernimi in določenimi dohodki, oddahnili, ker se je ohranila kontrola vsaj nad rentom. Vendarle pa je obremen nastalo vprašanje, kako bo nadaljevanje kontrole nad najemnina prizadelo gospodarje ali lastnike stanovanjskih hiš.

Od leta 1939 se je cena najemninam povišala za približno 4% in zdi se naravnost čudno, kako je mogoče, da je šlo vse gor v cenah, je najemnine so ostale več ali manj pri starem.

Tozadevni pregled, ki ga je izvedla vladna agencija OPA, kaže, da so gospodarji danes znatno na boljšem nego so bili v letih 1939-40. Odkar je končala vojna, je bilo dognano, da so se dohodki lastnikov povišali za nekaj nad 24 odst. preko dohodkov iz leta 1939. Lastniki manjših stavb ali stanovanjskih hiš so zabeležili v gotovih slučajih celo nekaj nad 43 odst. poviška v svojih dohodkih.

Obstajata predvsem dva razloga, ki objasnjujeta, zakaj je položaj lastnikov hiš danes boljše kot je bil pred vojno ali v letu 1939. Prvič sedaj ni praznih stanovanj in torej nobene izgube najemnine—prej so bila stanovanja pogosto dolgo prazna in dohodki so se s tem neverjetno krčili. Drugič, stroški lastnikov so tudi v mnogih slučajih sploh opustili dekoriranje in pleskanje stanovanj, s čimer so prihranili pri vzdrževanju svojih stanovanjskih posesti. Stranke so bile in so pri volji štrtovati za očiščenje in pleskanje ali papiranje stanovanj same in tako imajo gospodarji največje stroške le s popravili, neobhodno potrebni v svrhu ohrane dobrega stanja stavbe.

Gotovo, da niso vsi lastniki stanovanjskih hiš danes na boljšem kot so bili tik pred vojno. Pa tudi za te se je potom vladne kontrole agencije uredilo, kar je bilo mogoče, da so smeli primerno povišati najemnine v okviru pravih kontrole. Več nego 900.000 prošanj je bilo ugodeno v tem oziru.

Pa pogledimo kako najemniška kontrola prizadeva zemljiščni in stavbeni položaj v splošnem. Pogled na tem polju kaže, da dočim je v letu 1939 zapadlo 100 tisoč vknjižb, je številu teh samo 14 tisoč.

Cene zemljiščem in stavbam so navzlic kontroli najemnin poskočile od 50 do 100 odstotkov. To pomeni, da najemniška kontrola ni prizadela zemljiščnih in stavbinskih cen, oziroma vrednosti.

Najemnina tvori približno 18% izdatkov povprečne družine z zmernimi dohodki. Poleg izdatkov za hrano in druge potrebe je to eden od glavnih stroškov družine. Toda medtem, ko gospodinja lahko malo prihrani pri hrani in drugem, ako zna pametno nakupovati, je pa danes nemogoče iskati okrog primernejšega ali cenejšega stanovanja. Zavedajoč se tega, je predsednik Truman ob ukinutvi kontrole cen dejal:

"Določanje najemnin cen v navadnem smislu bo prineslo našemu ljudstvu potežkoče in trpljenje. Sicer bo morda potrebno uvesti nekatere spremembe (glede najemnin cen), toda kontrola najemnin mora ostati, da se drži pod nadzorom evikcije."—FLIS.

podana možnost boljše izmenjave blaga ter pocenitve blaga, kar je glavni namen. Tako koristijo nove ljudske zadruge vsej delovni skupnosti.

ŽE 80% MEDJIMURCEV SE PRESKRBUJE V ZADRUGAH

Združno gibanje se je odlično okrepilo v Medjimurju, kjer se danes oskrbuje preko svojih ljudskih zadrug nad 90% prebivalstva. Vseh zadrug je v Medjimurju 77. Zelo uspešno se je izkazala konzumna zadruga v Čakovcu, ki je dosegla od svoje ustanovitve preko 80 milijonov dinarjev prometa.

V Prosveti so dnevno svetovanje in delavske vesti. Ali jih štate vsak dan?

Naročite jutri vaše korsaže za Novoletni večer...

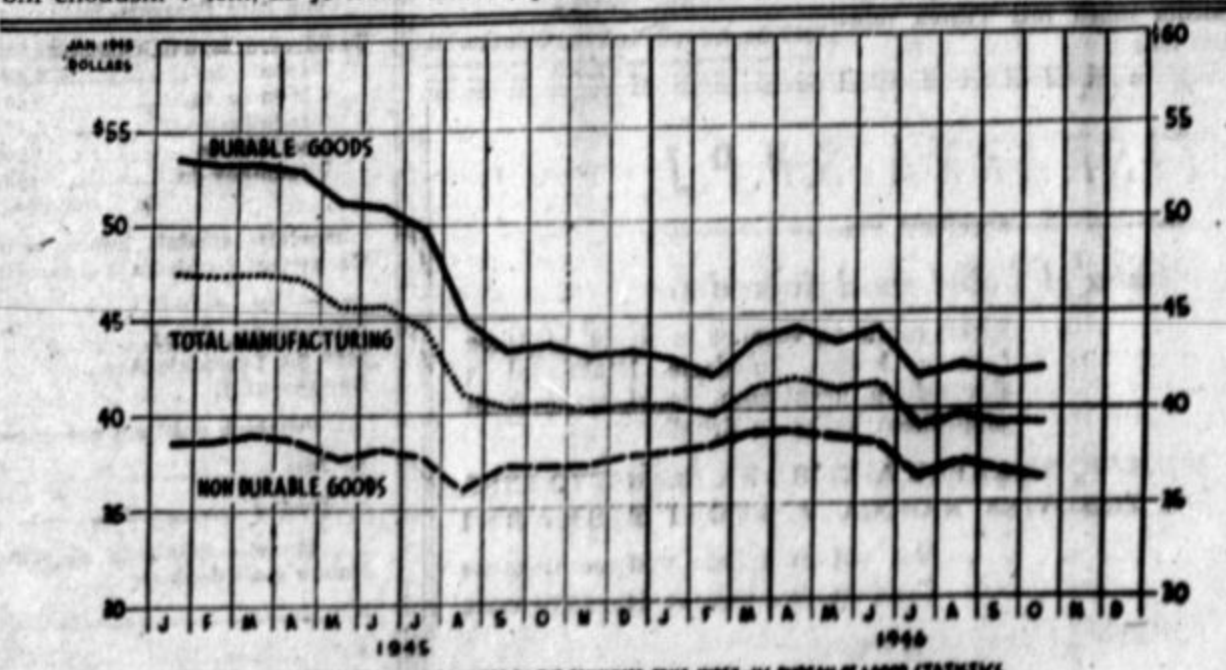
Ako želite, da bo vaše "prvo povabilo" v letu '47 vzvišeno kot ga le cvetlice napravijo zmorej, tedaj izberite prave cvetlice zanj! Tako.

Tudi posamezne cvetlice...

Ako nameravate poslati Novo Leto v vašem domu, ali na domu vaših prijateljev, ljubice, se matere, soproge, ljubice, sorodnikov in tudi bolnikov.

Say it with Flowers

Vas cvetličar lahko telefonirano naroči kamo koli.

Prihaja karta nazorno kaže, da so visoke cene nadkrilile vse povišanja mezd v tem letu. Karto je pripravil za CIO Robert R. Nathan, znani ekonom. ki je dokazal, da so korporacijski dobički ogromni, mezde preniske, ceste pa previsoke.

JURE

IVAN CANKAR

(Nadaljevanje)

V.

Ko je počival pred vasjo in so mu tekale solze po licih, se je Jure nenadoma domislil.

"Lačen sem!"

Ozrl se je in se je razveselil.

"Glej, tam je vrt, tam so že zrele jabolke!"

Lepa rumena jabolka so visela tam in so ga pozdravljala.

Pobral je kamen, meril je dobro in je zaludil. Zamolklo je padlo v travo in Jure je skočil čez nizki plot.

Pa je prihitela kmetica.

"Jezus Kristus! Še griže so, pa že klati!"

In prihitel je kmet za njo.

"Tisti je!"

Jure je stal in groza mu je stisnila srce. Lepo rumeno jabolko je ležalo v travi pred njim. Nič ni rekel, nič vzkliknil; vzdignil je roke in že se je zgrudil na kolena.

"Tati!"

"Udari!"

"Še ne bevske! Udari!"

Ob plotu so se prikazali paglavci; na vrt je skočil eden, skočilo jih je devet.

"Klatil je!"

"Kradel je!"

"Petelin! Petelin! Petelin!"

Juretu pa je bilo, sam Bog vedi kako; mahoma ni čutil več ne udarca, ne bolečine, tudi nobenega glasu ni slišal več; in se je spomnil v tih radosti na veriverico, na srno in na raka; in ko se je vzdignil, pa je bil ves truden in opotekel se je. Spomnil se je tudi na butaro. "Kje sem jo pustil? Snoči sem jo postavil ob plot... pa je nisem prinesel, še zmerom pač stoji tam, jaz pa sem spal!"

Ni več skočil, plezal je mukoma čez plot; in dreve se je zibalo in cesta je bila kakor voda — tiho so hiteli valovi.

Tam je bila butara, razvezana in razmetana. Jure je zbral veje in jih povezal; toda glej, butara je bila pač manjša, ampak tako težka, da je nimogel zadeti. Prijel je za konec vrvi in je vlekel.

"Kakor razbojnik gre skozi vas!" je rekel kmet, ki je stal na pragu.

"Prav se mu je zgodilo, več ne bo kradel!" je rekla kmetica.

Pa je prišel mimo občinski pisar in je namršil dolge obrvi.

"Odkod pa ti, negodnik? In kakšen si?"

Jure se je obrisal z dlano preko čela in ko je pogledal, je bila vsa roka rdeča.

"Glej, kri!" je pomislil Jure.

"Kdo te je tepel?" je vprašal pisar.

"Vsi!" je odgovoril Jure.

"Čemu?"

"Ker sem jabolka klatil!"

"Drugokrat pa nikar ne klati!"

In pisar je šel dalje.

Ko je privlekel butaro do hiše, je popil Jure poln kozarec vode, nato pa je legel na plahto in je takoj zaspal. Ni slišal več zlovoljnih besed, ni čutil več roke, ki mu je otirala z mokro junjo čelo in obraz. Sopol je hitro in glasno, misli njegove pa so umrle in so se vzdramile šele, ko je pogledala zarja skozi okno.

Vzdramile so se bolj bistre, bolj pogumne in dalje koprneče nego kdaj poprej.

Pogledal je proti oknu.

"Zarja vstaja, že mežika iz goste mogle, že pozdravlja!"

Vstal je tiho in oprežno, hodil je po prstih; postal je časih in poslušal, če ni morda utihnilo grgrajoče sopenje; odrezal si je velik kos kruha, vrvi in svitka pa ni vzel; nato je odpiral duri tako tiho in počasi, da ga je posvaril šele rumen žarek, ki se je zasvetil na steni.

"Ne odlašaj, Jure, ne mudi se predolgo; pozna je že ura, meglja je že visoko!"

Odprl je in je zaprl in je stopil na prag.

Hitro je šel skozi vas, strahoma se je ozrl; če je ugledal človeka, se mu je stisnilo srce in ustnice so mu vztrepetale. Ampak sam od tod neprijeten pogled, samo odondod zlovoljna beseda — in vas je bila daleč zadaj, globoko spodaj, v megleni dolini. Zarja pa je sijala z vso svojo zlato gorijo na Jureta in na njegov dom.

Urno je šel, poti ni čutil, klanca ni videl... in zdelo se mu je, da razprostira dom svoje mogočne temne roke v ljubezniv pozdrav. In v prečudni, iz samih nebes poslani radosti je videl Očeta, velikega svojega, vsegamogočnega, ki se mu je smehljaj; in je čutil roko Materino, ki ga je božala po licu: "Kaj so ti storili, ubožec moj?"... in je videl veriverico na veji in srno v potoku in črnega raka, ki je odpiral škarje... Tako je šel Jure domov k Očetu.

Narastla je nekoč šumeča Bela in je vrgla na prod drobno telesce, nikomur poznano. Morda je bil Jure.

Prišel je nekoč v vas potepuh, nikomur poznan; prenočil je pod kozolecem, pred jutrom pa je zažgal županu hišo in hlev in je izginil. Morda je bil Jure.

Nekoč se je pripeljal skozi vaš tako lep voz, kakor ga ljudje še niso videli. Peljal se je mimo ubožne hiše in gospod, ki je sedel v njem, se je razjokal. Morda je bil Jure.

Ampak nad gozdom, nad šumečim, sveti bela zvezda; vsako noč sveti, ne gane se nikamor, ne gleda nikamor drugam. Tam je pač Jure in gleda smehljaje na svoj prostrani dom...

KONEC.

Na sliki sta dva ameriška državljana, ki sta obtožena, da sta širila nacijsko propagando iz Berlina za časa vojne. Na levi je Robert Best in v sredi Douglas Chandler, ki sta obtožena izdajstva, na desni pa vladni detektiv.

Galoša

Mihail Zoščenko

Seveda, galošo izgubiti v tramvaju, ni težko. Posebno, če sili kdo od strani za tabo in če ti kdo stopi na peto — je že izgini-la galoša.

Galošo izgubiti je celo malenkost.

Jaz sem se iznebil galoše, da se tega niti zavedel nisem. Niti toliko časa nisem imel, da bi se bil začudil.

Ko sem stopil na tramvaj, sta bili galoši obe na svojem mestu, prav dobro se še spominjam.

Izstopim in pogledam — ena galoša je tu, druga ni. Čevlji je — tu! In še gledam. Nogavica je tudi tu, hlače so tudi na mestu. Le ene galoše ni.

In za tramvajem ne moreš leteti.

Sezul sem si ostalo galošo, zavil jo v dnevnik in nadaljeval svojo pot. Ko končam svoje delo, se že lotim iskanja. Stvar se vendar ni mogla izgubiti, ne kje jo že iztaknem.

Po delu sem jo res začel iskati. Najprej sem se posvetoval z znanim mi tramvajskim sprevednikom. Takoj me je nekoliko potolažil: "Bodi zadovoljen," mi je rekel, "da si jo izgubil v tramvaju. Za kak drugi javni kraj bi jaz ne jamčil, toda izgubiti kaj v tramvaju, je prava sreča! Imamo pisarno za izgubljene stvari. Pojdi tja po izgubljeno galošo!"

"No," rečem, hvala lepa! Kamen se mi je odvalil od srca! Poglavito je, galoša je skoraj nova. Nosim jo šele tretje zimo!"

Dan na to se odpravim v naznačeni mi urad.

"Ali lahko dobim, bratec, svojo galošo? Izgubil sem jo v tramvaju."

"Lahko!" mi odgovore. "Kakšna je galoša?"

"Galoša," dem, "je navadna, velikost št. 12."

"Imamo," mi odgovore, "mogoče dvanaest tisoč galoš št. 12."

ljal več kakor 17 kubikov, pove eden izmed tovarišev.

— Tako je treba! — ugotavljajo složno. — Vsak dan več in bolj! Takšna mora biti Titova mladina...

Sele zvečer se zberu vse štiri brigade v taborišču. In tedaj je veselje. Ko so že vse vaške hiše utonile v snu, je v taborišču še vedno živahno. Na posvetovanjih in sestankih razpravljajo o delovnih uspehih minulega dne, preračunavajo napake in iščejo novih načinov dela.

— Jutri, tovariši, bomo tako uredili delo, da se ne bo po več samokolnici srečevalo na eni in isti poti, pri "materijalnem rovu", ker mora pri srečanju vselej počakati eden izmed tovarišev, da lahko drugi zapelje mitno.

— Ljubo Jelič je danes prepe-

Moraš navesti še posebne znake!"

"Znaki," dem nato, "so navadni. Kapica je resasta, znotraj ni podlage. Galoš sem že skoraj odnosil."

"Tu imamo," mi povedo, "mogoče tisoč takih galoš. Ali nima tvoja nobenih posebnih znakov?"

"Seveda," odgovorim, "posebne znake ima. Odspreja je stopalo raztrgano, toliko da se še drži. In pete, pravim, tudi skoraj nima več. Je že popolnoma shojena. Stranici sta še trdni, doslej sta se še dobro držali!"

"Sedi!" me vabijo. "Takoj pogledam!"

In nenadoma mi prinese mojo galošo.

Zelo sem se je razveselil. Naravnost ginjen sem bil. Glej, si mislim, kako izvrstno deluje urad! In kako vzorno osebje! Kako se potrudijo radi ene same galoše!

"Hvala lepa!" dem. "Hvaležen sem vam, prijatelji, do groba! Le dajte mi jo! Takoj si jo obujem!"

"Ne, spoštovani tovariš," mi odgovore, "mi ti je ne smemo izročiti. Ne vemo, če si jo res izgubil."

"Seveda sem jo izgubil," se postavim.

"Verjetno je že, toda izročiti ti je ne smemo! Prinesi nam potrdilo, da si jo v resnici izgubil. Hišna uprava naj ti potrdi dejstvo, nakar ti jo brez nadaljnje odlaganja izročimo."

ZASTOPNIKI LISTA PROSVETE

so vsi društveni tajniki in tajnice in člani, ki jih društva izvolijo v svoje vrste.

Nalji nastavljeni lokalni in potovalni zastopniki za določene okraje so:

Louis Barberich, za Milwaukee Wis. in okolico.

Anton Jankevich, za Cleveland Ohio in okolico.

Frank Klus, za Chisholma, Minn. za Chisholm in okolico.

Frank Cvetan, za Tiro Hill, Pa. za vso srednje-vzhodno Penno.

Anton Zornik, za Hermint, Pa. za vso zapadno Pennsylvanijo.

Poleg vseh teh pa lahko vsak član ali naročnik sam pošlje svoje naročilo direktno listu

PROSVETA

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

TISKARNA S.N.P.J.

sprejema vsa

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, angleškem jeziku in drugih...

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO SNPJ. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

... Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne
... Cene zmerne, unijako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. Lawndale Avenue - Chicago 23, Illinois
TEL. ROCKWELL 4904

"Bratec," dem nato, "dragi tovariši, toda doma ne ve nihče o tem. Mogoče mi takega potrdila sploh ne napravijo!"

"Seveda ti ga dajo!" so mi odgovorili. "Njihova zadeva je pisati taka potrdila."

Se enkrat sem objel svojo galošo s pogledom in odšel.

Drugi dan grem k predsedniku hišne uprave. "Potrdi mi pismo," mu rečem, "da sem izgubil svojo galošo!"

"Je li res," vpraša upravitelj, "da si jo izgubil? Mogoče pa slepariš?"

"Pri Bogu," zatrjujem, "zares sem jo izgubil."

"Spiši potrdilo!" mi ukaže upravitelj.

Spisal sem potrdilo. Dan pozneje sem dobil uradni pečat in podpis. S tem potrdilom sem jo mahnil na urad za izgubljene in najdene predmete. Brez odlašanja so mi nato izročili galošo.

Ko sem jo obul, so se mi orosile oči, tako sem bil ginjen.

Samo nekaj me ozlovljuje. Prejšnji teden, ko sem se pehal za galošo, sem izgubil ostalo galošo. Ves čas sem jo nosil zavito pod pazduho in ne ugetnem se spomniti, kje sem jo bil pustil. Poglavito, to se ni zgodilo v tramvaju! Izgubil sem jo zares, ker je nisem izgubil v tramvaju! Kje naj iščem sedaj drugo galošo?

Razni mali oglasi

Going To The New Year's Party?

It will be a good idea to tell your florist at once what you're wearing to the party, so he can fashion just the right type of a corsage to fit your costume.

Whether it's a shoulder corsage you want or a hairdress of flowers, the florist can select colors and varieties that match or complement your gown, or dress or coat. For off-the-shoulder gowns, the flower tystils now offer clusters of blooms which are fashioned to the waist or worn on the wrist, or in the hair. A pair of gardenias or carnations are just the think for your hair-dress, or an orchid if you're lucky enough to find one. Orchids, they tell us, are not plentiful at this time of the year.

Most popular in medium price corsages are carnations and roses, and those are favorites in shoulder corsages. Other seasonable corsage flowers are sweet peas, violets and dainty red euphorbia blossoms.

Listnica uredništva

Ker pošni zakon prepoveduje vsako oglašanje kakršnega koli srečanja v listih, prosimo vse dopisnike, ki oglašajo prireditve svojih društev ali drugih organizacij, ali pa kako drugo akcijo za zbiranje denarja, naj v svojih poročilih ne omenjajo srečali ali srečanja, kakor tudi ne kartinali ali tombulskih zabav, ako je naše določeno vstopnina. Poština uprava zahteva od nas, da mora vse tako oglašanje iz lista. Prosimo, držite se tega.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k eni naročnini. List Prosveto stane za vse enako, za člani ali nečlane \$6.00 za eno letno naročnino. Ker pa člani plačujejo pri assessmentu \$1.20 za tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list predrag za člano SNPJ. List Prosveto je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnili: Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveto. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročniku.

Cena listu Prosveto je:

Za Združ. države in Kanado	Za Chicago in okolico
1 tednik in \$4.95	1 tednik in \$4.95
2 tednika in \$8.90	2 tednika in \$8.90
3 tednike in \$12.85	3 tednike in \$12.85
4 tednike in \$16.80	4 tednike in \$16.80
5 tednikov in \$20.75	5 tednikov in \$20.75
	Za Evropo je \$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, SNPJ,
2657 So. Lawndale Ave.
Chicago 23, Ill.

Priročeno pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$

1. Ime _____ Čl. društva št. _____

Naslov _____

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2. _____ Čl. društva št. _____

3. _____ Čl. društva št. _____

4. _____ Čl. društva št. _____

5. _____ Čl. društva št. _____

Mesto _____ Družina _____

Nov naročnik ☐ Star naročnik ☐

Razni mali oglasi

PATCHERS

For Cabinet
Division

EXCELLENT
PAY

(Plenty of over-time)

Good Working Conditions

MOTOROLA

GALVIN MFG. CORP.
4545 W. Augusta Blvd.

ALI GLEDATE ZA DOBRO
PLAČO IN STABILNOST?

Telefon kompanija ima nekaj
takih prilik

HIŠNICE

(JANITRESSES)

Takoj od začetka plača 72½c na
uro, po treh mesecih 77½c na uro
in po šestih mesecih po 82½c na
uro

ŽENSKÉ ZA ČIŠČENJE V VSEH
DELIH MESTA

Delovne ure od 5:30 pop. do 12
ure ponoči.

Oglasite se pri

ILLINOIS BELL

TELEPHONE

COMPANY

v upošovalnem uradu za iskanje
v pritličju

309 W. WASHINGTON ST.

"PROLETAREC"

—Socialistično-delavski tednik—
Glasilo Jugoslovanske soc. zveze
in Prosvetne matice. Pisan v
slovenskem in angleškem jeziku.
Stane \$3 za celo, \$1.75 za pol.
\$1 za četrti let.

NAROČITE SI GA!

Naslov:

PROLETAREC

CHICAGO 23, ILL.

2301 South Lawndale Avenue

V Prosveti so dnevne svetovne
in delavske vesti. Ali jih
čitati vsak dan?